

United Nations
Nations Unies

International
Criminal Tribunal
for the former
Yugoslavia

Tribunal Pénal
International pour
l'ex-Yougoslavie

Govor povodom primanja nagrade *Hieronymus* za 2017. godinu

Erfurt, Nemačka, 29. septembar 2017.

John Hocking

pomoćnik generalnog sekretara Ujedinjenih nacija,
sekretar Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju

Zahvaljujem, *Bundesverband der Dolmetscher und Übersetzer*, Nemačkom saveznom udruženju usmenih i pismenih prevodilaca (BDÜ) i njegovom predsedniku, g. Andréu Lindemannu.

Velika mi je čast da u ime Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju (MKSJ) i njegove Službe za jezičke i konferencijske usluge (CLSS) primim nagradu *Hieronymus* koju dodeljuje BDÜ.

Dodeljivanjem ove nagrade pokazali ste da su jezičke usluge ključ uspeha institucije, podigli ste lestvicu profesionalnog uspeha sve više i promovisali ključnu ulogu usmenih i pismenih prevodilaca u današnjem svetu, koji je sve više međusobno povezan. To je suština rada prevodilačke službe MKSJ.

***

Stari most u Mostaru koji se ruši pod udarima granata. Biser Jadranskog mora u plamenu dok rakete osvetljavaju nebo. Još uvek vidimo te užasne slike. Tokom ratova milioni ljudi su raseljeni, na stotine hiljada je ubijeno ili silovano. MKSJ je osnovan da bi obezbedio ostvarivanje pravde kao odgovor na te užase.

U našim sudnicama nalaze se najtraženije osobe koje se terete za genocid i ratne zločine. Kod nas rade vrhunski međunarodni pravnici i sudije poreklom od Kalifornije do Kine. Imamo svedoke, možda majku koja je izgubila sina u Srebrenici. I imamo ceo svet koji to gleda. Oni koji to sve objedinjuje su oni koje ne vidite, ali koje čujete – simultani prevodioci. U sudnicama se govori do četiri jezika. Simultani prevodioci omogućavaju sudijama da saslušaju strane u postupku, i stranama u postupku da se međusobno razumeju. Svaka pojedinačna reč ide preko njih. Proces ostvarivanja pravde odvija se uz pomoć njihovih glasova.

Pravni prevodi sami po sebi predstavljaju izazov, a u međunarodnim krivičnim suđenjima na visokom nivou još i više. Bilo ko u sudnici može dovesti u pitanje svaku prevedenu reč. Bivši vojni zapovednik može, na primer, upozoriti da engleska reč “commander” ne odslikava različite funkcije koje imaju “komandant” i “komandir” na bosanskom/hrvatskom/srpskom. Teško je zamisliti da nečiji rad bude pod pomnijom prismotrom, ali nama je ta pomna prizmotra dobrodošla. Pružanje sve boljih i boljih usluga klijentima jeste ono što je učinilo jezičku službu MKSJ izvanrednom. U simultanom prevođenju MKSJ nedavnom analizom je utvrđena tačnost od 98%.

Gotovo 80.000 dana simultanog prevođenja. Milion prevedenih stranica. Terminološka baza podataka koja obezbeđuje doslednost u prevodu. Ona sadrži bezbrojne skraćenice, regionalne varijacije imena najudaljenijih sela i reči poput “ose”, koja se u bukvalnom značenju odnosi na insekta, ali na našim suđenjima na ručni protivtenkovski raketni bacač. Raznolikost rada prevodilačke službe je ogromna, od dešifrovanja rukom pisanih ćiriličnih dokumenata do najmučnijih forenzičkih detalja u autopsijskim izveštajima, poput toga koliko je potrebno jajima mušice da se izlegu u larve kako bi se procenilo vreme kada je nastupila smrt.

Maja Ružić, šef CLSS, i njen tim, koji je brojao oko 150 zaposlenih tokom najvećeg obima pravosudnih aktivnosti Međunarodnog suda, postigli su vrhunske rezultate. Ali oni nisu samo izvrsni profesionalci, već i hrabri žene i muškarci. Oni se vraćaju kući posle odlaska na istrage, žustro pokušavajući da speru sa sebe miris smrti iz masovnih grobnica. Smireno prevode reči pravnik koji ispituje okolnosti silovanja, a nakon toga odgovor žrtve i njene isprekidane reči i bolne emocije. Ali kao što daju svoj glas žrtvama, takođe pozajmljuju svoj glas osumnjičenima za ratne zločine. Taj glas se emituje širom sveta i u svesti mnogih postaje glas ubice.

Mnogi od naših zaposlenih u prevodilačkoj službi dolaze iz bivše Jugoslavije. Neki od njih su i sami svedoci rata. Neki su prevodili o pokoljima i silovanjima koji su se dogodili u gradovima iz kojih dolaze. Pa ipak, oni su ostali nepristrasni, i sačuvali su najviši stepen profesionalnog integriteta. Kada me neko pita da li su pristrasni, ja odgovorim: jesu, pristrasni su u korist pravde.

***

Po prvi put u istoriji proslavljamo Međunarodni dan prevodilaca, kojim je prepoznata važnost ključnog rada profesionalnih prevodilaca za mir. Dodeljujući prestižnu nagradu *Hieronymus*, nagradili ste prevodilačku službu koja je bila od presudne važnosti za ostvarivanje pravde za ratne zločine. Kada MKSJ završi svoj rad i zatvori svoja vrata u decembru ove godine, nadam se da će tehničko i moralno nasleđe naših profesionalnih prevodilaca nastaviti da nadahnjuje pismene i usmene prevodioce širom sveta kako bi postali bolji posrednici dijaloga među kulturama i zastupnici mira.

Hvala vam.

***